

Т.І. Носенко,

доцент кафедри інформатики
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат технічних наук;

А.Г. Панченко,

доцент кафедри державного управління та управління освітою
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат наук з державного управління

ВИКОРИСТАННЯ СЛУЖБ GOOGLE ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ

Система освіти України ХХІ ст. визначається її людино- і культуротворчою спрямованістю, важливою для сталого розвитку суспільства, що передбачає узгодження потреб сучасних і майбутніх поколінь щодо упровадження соціальних стандартів, створення нових технологій тощо. Вища освіта при цьому стає важливим чинником стабільності, зайнятості населення, сприяє збільшенню національного доходу, зростанню рівня культури виробництва, підвищенню якості життя. Вищі навчальні заклади (ВНЗ) покликані сформулювати нове, креативно мисляче і вмотивоване покоління, яке володітиме відповідними знаннями та компетентностями. Вища освіта стає більш прагматичною, орієнтованою на ринок праці. Отже, найважливішою її місією стає творення освіченої людини, спроможної діяти в сучасному постійно змінюваному світі. Відтак постає проблема організації у ВНЗ навчального процесу, спрямованого на розвиток і самореалізацію особистості. Особливої актуальності набуває проблема організації проведення практики студентів як основної складової їх професійного становлення. Зазначена проблема ускладнюється розпорошеністю студентів за базами практик, їх віддаленістю від керівника, неможливістю оперативно реагувати на утруднення, що виникають у процесі практики. У зв'язку із зазначеним потребують розв'язання питання організації комунікації студентів-практикантів з керівниками практик із використанням соціальних сервісів Web 2.0, вибору методик та критеріїв здійснення контролю за діяльністю студентів під час практики.

Організація навчального процесу ВНЗ безпосередньо регламентується нормативно-правовими документами в галузі вищої освіти. В останні роки специфіку організації навчального процесу у вищій школі розкривають у наукових доробках В. Андрущенко, Л. Губерський, Я. Болюбаш, В. Бондар, І. Бех, С. Вітвицька, Н. Дем'яненко, Т. Десятов, В. Кремень, В. Луговий, Н. Терентьєва, В. Огнев'юк та інші. Питання інформатизації освітнього процесу висвітлено у працях В. Бикова, Ю. Жука, М. Жалдака, І. Захарова, О. Комар, М. Левшина, В. Лугового, Н. Морзе. Проблеми

управління соціальними системами досліджували В. Гавловський, М. Гуцалюк, Р. Калюжний, В. Цимбалюк, Ю. Яциуринський. Організації контролю навчальних досягнень студентів приділяли увагу А. Алексюк, А. Ашерев, А. Балаєв, В. Беспалько, І. Булах, Р. Гронлунд, М. Мруга, Е. Норман, Н. Сидорчук та інші. Однак проблема використання можливостей Інтернет-мережі для організації навчального процесу у вищій школі залишається актуальною в нинішніх умовах розвитку освіти.

Мета статті полягає у визначенні змісту та розкритті можливостей використання соціальних сервісів Web 2.0 для організації практики студентів.

Суспільство досягло такого рівня розвитку, при якому обсяги теоретичних знань, інформації, рівень їх структурованості та складності зумовлюють створення якісно нової інформаційної структури, в якій інформаційні ресурси визначають розвиток країни, сфер суспільства, інтелектуалізацію праці. Вибір і використання інформаційних систем різного призначення і технологій, умови життєдіяльності людини в усіх соціальних сферах, вдосконалення соціально-комунікаційних відносин визнані пріоритетними напрямками постіндустріального суспільства та є основою інформаційного забезпечення освітньої галузі.

Інтернет як потужний ресурс полегшує життя людини та відкриває необмежені можливості для самореалізації та саморозвитку особистості, спілкування, навчання, обміну інформацією, обговорення проблем, що потребують колективного вирішення.

Інтернет є інструментом перетворення суспільства, поширення наукового і технічного знання, формування колективів та суспільних рухів. Мережі активно використовуються для спілкування, маркетингових досліджень, просування продукції, послуг, в тому числі освітніх. Молодь обирає цифровий спосіб життя. Сучасний студент не розлучається з комп'ютером і хоче мати доступ до знань будь-де і будь-коли.

Адаптація вищої освіти України до принципів Болонського процесу вимагає максимальної індивідуалізації навчання. Професійне становлення молодого фахівця відбувається за умови наближення теоретичних знань до практичної діяльності.

Практика є провідною формою підготовки майбутнього фахівця педагогічного профілю. Вона вимагає від студента високого рівня загальної культури, усвідомлення сутності процесів виховання і навчання, їх зв'язку з психічним розвитком дитини. Педагогічна практика створює найбільш сприятливі можливості для розвитку педагогічних умінь і здібностей студента, залучення його до інноваційної діяльності, формування його професійних навичок і особистісної позиції та сприяє самореалізації [1, 2].

Як показує досвід, на якість і ефективність проведення педагогічної практики впливають суб'єктивні та об'єктивні фактори [3]. Практика протікає в умовах, коли академічна група студентів розпорощена за базами, а комунікація між суб'єктами ускладнена. При цьому керівники практики від школи та ВНЗ пред'являють студентам різні і не завжди узгоджені між собою вимоги. Педагогічна практика виявилася заручницею суперечностей між традиційною моделлю підготовки педагога у ВНЗ і сучасною інформаційно насиченою, практико орієнтованою мегапредметною школою.

Використання мережевих спільнот дає змогу розширити організаційні можливості дистанційної підтримки педагогічної практики та сприяє реалізації принципів особистісно та практико орієнтованого навчання.

Новітні інтернет-технології надають додаткові технічні можливості для вирішення багатьох організаційних та методичних проблем у процесі проходження практики. Технології Web 2.0, зокрема сервіси Google (Документи, Групи, Календар), відкривають нові можливості для участі сту-

дентів в обміні спостереженнями під час проведення експериментальних досліджень, здійсненні експертиз отриманих результатів один одного (рис. 1). Викладачі мають можливості спілкування зі студентами: консультування, обговорення проведених та відвіданих уроків, заходів, узгодження подальших дій тощо.

Завдяки сервісу *Документи* Google викладач має можливість надавати доступ студентам-практикантам до спільних документів за допомогою електронної пошти. Студенти, яким відправлено запрошення, зможуть переглядати та редагувати документи, електронні таблиці та презентації. Переглядати документи та вносити до них зміни можуть одночасно декілька студентів. На екрані відображається вікно чата для таблиць, а вікно версій документа показує зміни та дає змогу дізнатися, ким і коли вони були внесені.

За допомогою сервісу *Календар* Google можна планувати зустрічі, події, справи, зокрема майстер-класи вчителів-методистів та наставників, а також відкриті заняття студентів-практикантів. Однією з важливих властивостей *Календаря* є можливість спільного використання та нагадування про подію через електронну пошту. Для координації роботи студентів через сервіс *Календар* Google необхідно дотримуватися таких правил [4]:

- студенти та викладачі повинні мати власні акаунти;
- необхідно встановити функцію нагадування через електронну пошту;
- доречно використовувати підключення до мобільних пристроїв;
- не використовувати *Календар* як контролюючий засіб.

Аналіз відкритого уроку	Клас	Дата			
Тема:					
Присутні:	Петрова Д	Матасар Е	Краченко М	Вчитель-наставник	
Критерій спостереження					
Оцінка змісту діяльності студента-практиканта і учнів					
Знання предмету і загальна ерудиція	4	4	5	3	
Культура мови, темп, дикція	5	3	3	3	
Інтенсивність	7	5	7	4	
Образність, емоційність, загальна грамотність	2	3	4	5	
Ступінь тактовності і демократичності взаємин з учнями	7	5	7	4	
Зовнішній вигляд, культура, мимика, жести	2	3	4	5	
Оцінка основних особистісних якостей студента-практиканта					
Оцінка основних характеристик учнів на занятті					
Оцінка ефективності способів діяльності студента-практиканта і учнів					
Оцінка мети і результатів проведеного уроку					

Рис. 1. Сервіс *Документи* Google. Створення спільних документів. Аналіз відкритого уроку студентами та вчителем-наставником

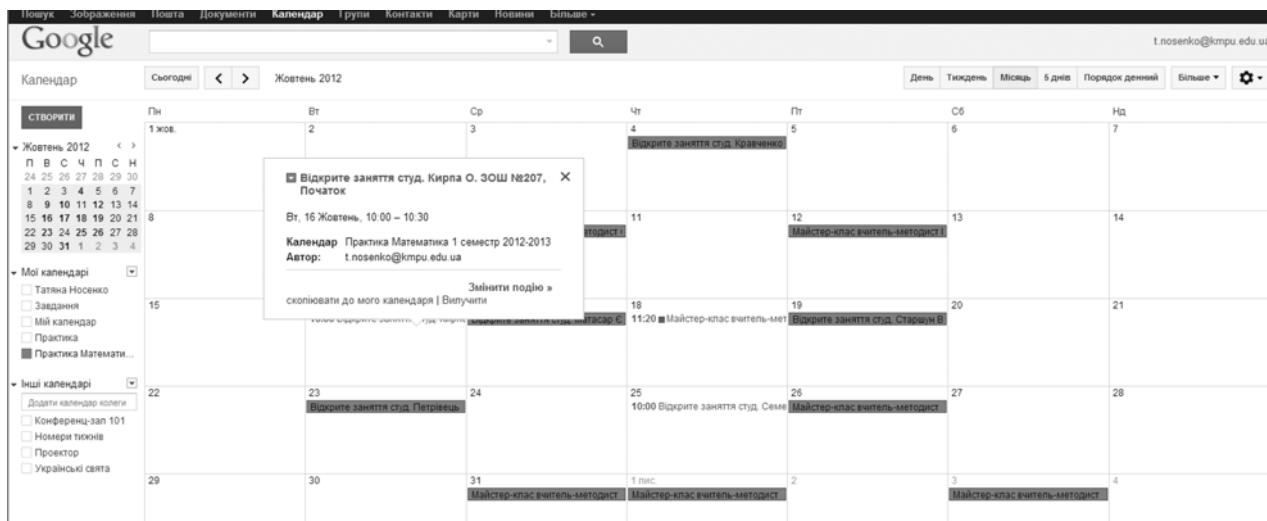

Рис. 2. Сервіс Календар Google. План відкритих уроків та заходів у школах м. Києва

Спільний доступ викладачів і студентів до створення Календаря Google (рис. 2) надає додаткові можливості для узгодження індивідуальних планів з метою відвідування уроків та відкритих заходів в інших ЗНЗ та взаємовідвідування.

Отже, застосування соціальних сервісів під час проходження педагогічної практики сприяє раціональному використанню навчального часу та оперативному вирішенню проблем теоретичного та методичного спрямування, формує у майбутніх учителів досвід використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності. Робота у соціальних мережах — крок на шляху до формування готовності студентів використовувати соціальні сервіси у подальшій професійній діяльності. Отримані знання слугу-

ватимуть механізмом для методичного та дидактичного забезпечення навчально-виховного процесу ЗНЗ.

Організація дистанційної підтримки педагогічної практики з використанням соціальних мереж не вирішує всіх проблем, які виникають під час роботи студентів на базах практики, і не може замінити очного спілкування керівника практики зі студентом, його особистої присутності на уроках студента і коригування його діяльності, але може бути достатньо дієвою за умов дотримання певних умов. Для цього необхідно розробити або скоригувати методичні рекомендації, форми звітності та критерії оцінювання педагогічної практики з використанням дистанційної підтримки та подальшим викладенням їх у мережі.

ДЖЕРЕЛА

1. Віртуальна педпрактика [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://praktika.karelia.ru/base/>
2. Носенко Т.І. Соціальні мережеві сервіси в освітній діяльності / Т.І. Носенко // Комп'ютер у школі та сім'ї. — 2011. — № 3 (91). — С. 30–33.
3. Тверезовська Н.Т. Підтримка педагогічної практики студентів засобами технології Web 2.0 / Н.Т. Тверезовська, Г.Ф. Бонч-Брусевич, Т.І. Носенко // Науковий вісник НУБіП України. — 2011. — 159 с.
4. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://ijnet.org/ru/stories/97870>